

Cartes a una mestra. Construint ponts entre la teoria i la pràctica a l'educació primària

Ingrid Agud*
Georgeta Ion**

Resum

Aquest article presenta una experiència duta a terme en el marc de l'assignatura *Educació i Contextos Educatius* durant el curs 2014-2015, del primer curs del «Grau d'Educació Primària–Docència en Anglès» (GEP-DUA) de la UAB. L'experiència tenia l'objectiu de vincular els aspectes teòrics del temari amb la pràctica real a una escola mitjançant la correspondència postal entre els estudiants i una mestra d'una escola bilingüe. L'article descriu l'experiència i analitza els reptes i les oportunitats de l'ús de l'enfocament ICLES en els graus d'Educació.

Paraules clau

ICLES, coavaluació, rúbrica d'avaluació, competència discursiva, escriptura acadèmica.

Recepció original: 19 d'abril de 2017

Acceptació: 8 de juny de 2017

Publicació: 27 de juliol de 2017

Introducció. L'Educació Primària i el rol canviant dels mestres

Les paraules que es poden llegir en els Fragments 1 i 2 van ser les primeres que es van intercanviar en aquest projecte, que va començar a l'octubre de 2014. La iniciativa s'emmarca en el projecte Guideway (Escobar Urmeneta, en aquest monogràfic). Per començar, ens agradaria emmarcar les premisses que sostenen el projecte que presentem. El principal eix gira al voltant del rol canviant dels mestres i el percebut esvoranc entre la teoria i la pràctica.

Fragment 1. Carta núm. 1 a càrrec d'Olga Eroles. Octubre de 2014.

Estimats/des futurs/es mestres

El meu nom és Olga, i sóc mestra. He estat treballant a diferents escoles com a mestra d'infantil i primària. Aquest any estic treballant a una escola al sud de Navarra, on treballem en el marc del programa bilingüe que ha establert la Comunitat Foral de Navarra. Els nostres nens i nenes, tant a l'educació infantil com a la primària, tenen entre 10 i 14 hores a la setmana d'anglès. Actualment, tot i que jo he estat formada com

(*) Ingrid Agud és doctora en Educació i Societat per la Universitat de Barcelona amb menció internacional. Actualment és professora lectora del Departament de Pedagogia Sistemàtica i Social de la Universitat Autònoma de Barcelona. La seva línia de recerca estudia la participació infantil i juvenil en diferents contextos educatius, socials i polítics, des d'una perspectiva internacional i local. Membre del Grup de Recerca en Educació Moral (UB) i col·laboradora del Grup de Recerca en Anàlisi de Polítiques Educatives (UAB). Imparteix docència en els graus de Pedagogia, Educació Social i Educació Primària en anglès així com en el Màster en Recerca Educativa de la Universitat Autònoma de Barcelona. Adreça electrònica: ingrid.agud@uab.cat

(**) Georgeta Ion es professora agregada del Departament de Pedagogia Aplicada de la Universitat Autònoma de Barcelona. Llicenciada en Ciències de l'Educació per la Universitat de Bucarest, Màster en Gestió i Avaluació Educativa per la Universitat de Bucarest i Doctora en Ciències de l'Educació per la Universitat de Barcelona amb la tesi titulada «Cultura organitzativa universitària i el lideratge. Un estudi etnogràfic». Actualment forma part del grup EDO (Equip de Desenvolupament Organitzatiu) i investiga sobre l'educació superior i la gestió de la recerca. En els darrers anys ha treballat també en temes relacionats amb l'avaluació basada en competències. Col·labora amb grups de recerca espanyols i europeus en temes relacionats amb l'educació i la recerca. Adreça electrònica: georgeta.ion@uab.cat

mestra de primària, estic fent classe al primer nivell d'educació infantil, els meus alumnes enguany tenen 3 anys. Deu hores a la setmana em comunico amb els alumnes exclusivament en anglès.

Fragment 2. Carta núm. 1 a càrrec dels estudiants de 1r del GEP-DUA. Octubre de 2014.

Benvolguda mestra,

Moltes gràcies per la carta. Ens agradaria tenir correspondència postal amb vostè per tal d'aprendre de forma més entretinguda. És un plaer per a nosaltres escriure'ns amb algú que treballa a una escola bilingüe, on nosaltres esperem acabar en un futur. Tenim algunes preguntes per vostè...

En els darrers anys, les institucions europees i autoritats nacionals han posat de relleu el seu interès en l'educació de mestres. Prova d'això a escala europea és l'esborrany de conclusions de la Comissió de les Comunitats Europees per a la millora de la qualitat de l'educació dels mestres (CEC, 2007). El document ofereix un recordatori molt útil sobre la missió dels mestres, tot declarant que «la docència ofereix un servei d'una considerable rellevància social: els mestres juguen un rol vital en possibilitar que la gent identifiqui i desenvolupi els seus talents i omplin el seu potencial per al creixement personal i el benestar, així com en ajudar a les persones a adquirir un complex rang de coneixements, habilitats i competències clau que necessiten com ciutadans al llarg de la seva vida personal, social i professional» (CEC, 2007, p. 47). A més, els *Principis europeus comuns per a les competències i qualificacions dels mestres* (EC, 2005) té l'objectiu de donar suport als polítics a nivell nacional o regional i proveir una agenda de recerca i avaluació. Així, també la comunicació *Millorant les competències per al segle XXI: Una Agenda per a la cooperació europea a l'escola* (EC, 2008) va declarar que «el personal necessita habilitats per donar a cada alumne les oportunitats adequades per adquirir les competències necessàries en un ambient escolar segur i atractiu, fonamentat en el respecte mutu i la cooperació, que promogui el benestar social i psicològic i en què l'assetjament escolar i la violència no hi tinguin cabuda. Tot i així, molts països informen dels dèficits en les competències dels mestres» (EC, 2008, p. 32).

Aquestes preocupacions són el centre de l'estratègia de la Unió Europea sobre l'educació i la formació de mestres, tal com il·lustra el document de Conclusions del Consell d'Europa (EC, 2009) sobre el desenvolupament professional dels mestres i els líders de les escoles. Se subratlla la importància dels coneixements, les habilitats i el compromís dels mestres com elements clau per aconseguir resultats educatius d'alt nivell, i es posa l'accent en els efectes de la bona docència en els aprenents. Aquests reptes que han d'afrontar els mestres, requereixen un canvi en el paradigma educatiu i la necessitat que estiguin contínuament actualitzant les seves competències i el seu paper tant a l'escola com en la societat.

En aquesta línia, Kincheloe (2012) considera que els mestres han d'afrontar els reptes de la societat actual, i situen el seu rol com constructors i practicants reflexius. L'autor resumeix els reptes amb què han de tractar els mestres de la manera següent:

- Construir un sistema de significats.
- Entendre els mètodes de recerca dominants i els seus efectes.
- Seleccionar què estudiar.
- Adquirir una varietat d'estratègies de recerca.

- Donar sentit a la informació recollida.
- Guanyar consciència sobre les teories tàcites i les assumpcions que guien la pràctica.
- Veure la docència com un acte emancipador basat en la pràctica.

Tots aquests aspectes requereixen una reconsideració de la formació inicial de mestres i el seu desenvolupament professional, implementant mesures de recolzament als mestres des del principi de les seves carreres, programes de formació capaços de desenvolupar les competències interdisciplinàries i interculturals dels mestres, fomentant el rol d'educador basat en la recerca per tal d'assegurar una relació més propera entre la realitat de les aules i les teories i pràctiques pedagògiques.

Tancant la bretxa entre la teoria i la pràctica en l'educació de mestres

La professió dels mestres està passant per canvis importants en la societat contemporània, i especialment sota el nou paradigma de l'educació. El context actual marca un canvi de posició dels mestres: des d'una posició com a «usuaris del coneixement» cap a una posició més complexa, com a «creadors de coneixements». En aquesta nova cultura professional adaptada a una societat canviant, la professió del mestre es troba en una constant transformació i en un constant procés d'innovació, mentre que els professionals de l'educació han d'esdevenir recercadors i usuaris dels coneixements capaços de reflexionar sobre les seves pròpies necessitats professionals i sobre els nous temes que sorgeixen del seu camp professional.

Per tot això s'esdevé un canvi, des d'una posició més passiva cap a una de més activa, que permet als educadors ser més conscients sobre la complexitat del seu camp i entendre que aquest camp no pot ser reconegut i manipulat des de fora del context social, cultural, històric, filosòfic, psicològic que li dóna forma. Finalment, els mestres s'adonen no només de les necessitats immediates dels estudiants i dels fets que ocorren durant les seves pròpies classes, sinó també de la seva pròpia formació i necessitats professionals. D'acord amb autors com Kraft (2001) i Beretter (2002), els mestres es converteixen en investigadors de la seva pròpia pràctica.

En els darrers anys s'ha generat un gran nombre de literatura al voltant de l'educació basada en la recerca o en situacions reals, fins a convertir-se en un tema principal en les pràctiques educatives de molts països, sobretot dels qui ostenten les posicions més elevades en els rànquings internacionals sobre la qualitat educativa. Aquests són els països que més han contribuït a desenvolupar aquest paradigma.

Quan l'activitat docent es basa en la recerca o en problemes reals, la totalitat del procés per educar futurs experts en el camp de l'educació està dissenyada per proDUAR coneixement i desenvolupar la capacitat d'utilitzar-lo efectivament.

El punt de partida d'aquest procés, com el en cas de qualsevol procés de canvi, és òbviament la formació inicial dels professionals de l'educació. En un model educatiu basat en la recerca, totes les assignatures estan vinculades a la investigació i estan orientades a la resolució de problemes reals emesos des del camp professional. Krokfors, Kynslahti, Stenberg, Toom, Maaranen, Jyrhm, Byman i Kansanen (2011) consideren que l'educació dels mestres ha de procurar que aquests esdevinguin professionals autò-

noms i reflexius, capaços d'actuar com recercadors i d'assolir alts nivells d'auto-reflexió. L'objectiu és no solament proDUAr recercadors, sinó també dotar els estudiants i futurs professionals amb suficients competències i coneixements per donar-los la possibilitat d'aplicar el que han après, per observar als estudiants, per analitzar el que pensen, i per trobar solucions a les necessitats identificades (Kansanen, 2007; Krokfors, 2007; Toom, Kynäslähti, Krokfors, Jyrhämä, Byman, Stenberg, Maaranen i Kansanen, 2010; Westbury, Hansen, Kansanen i Björkvist, 2005, entre altres).

Griffiths (2004) identifica quatre enfocaments de la relació entre ensenyament-aprenentatge i la recerca:

1. com un procés liderat per la investigació
2. com un procés orientat a la investigació
3. com un procés basat en la investigació
4. com un procés en el qual la investigació informa l'ensenyament.

L'educació vista com un procés orientat cap a la investigació (2) implica que aprendre certs continguts és igual d'important que entendre'ls. Aquest enfocament emfatitza la capacitat per investigar, indagar i explorar realitats en lloc d'adquirir un contingut preestablert. D'acord amb el mateix autor, l'educació vista com a un procés liderat per la investigació (1) es defineix principalment per l'ensenyament d'un contingut, que s'estructura al voltant d'un tema basat en els interessos dels educadors, mentre que l'educació com a procés basat en la investigació (3) nodreix l'ensenyament és vista com una acció conscient provocada per curiositat i per l'estudi sistemàtic d'un procés independent.

Krokfors et al. (2011) considera que, en primer lloc, un procés educatiu basat en la recerca comença amb la profunda necessitat dels docents de conèixer les dades científiques més innovadores i rellevants del seu camp docent. Alhora, els docents necessiten familiaritzar-se amb les últimes evolucions sobre els mètodes d'ensenyament i aprenentatge. La recerca interdisciplinària i el coneixement docent són les bases necessàries per desenvolupar mètodes que es puguin adaptar a diferents perfils d'estudiants. Seguidament, d'acord amb el paradigma basat en la recerca, l'educació dels mestres pot considerar-se una investigació i un tema d'investigació en si mateix. Aquest treball de recerca ha de proporcionar els coneixements necessaris sobre la qualitat i l'eficàcia dels diversos sistemes educatius i els diferents enfocaments sobre l'ensenyament. En realitat, qualsevol aproximació a l'educació basat en la recerca té com a objectiu fer que els i les mestres s'apropiïn d'una actitud orientada cap a la curiositat i la recerca durant totes les fases de la seva activitat. Això suposa que les persones aprenen com acostar-se a la seva pròpia professió de forma oberta i analítica i com construir les seves conclusions en base a observacions i experiments mentre duen a terme la seva feina d'una manera sistemàtica i complexa (Niemi i Jakku-Sihvonen, 2006).

És obvi que la formació inicial és fonamental quan es tracta d'establir una cultura educativa basada en la recerca, però el procés no pot considerar-se com a finalitzat fins que els mestres implementin satisfactòriament un enfocament nou i innovador a les seves escoles, dins de les seves aules.

Seguint les directrius d'un mètode d'ensenyament basat en la investigació, la nostra proposta descriu una experiència duta a terme en el grau d'educació primària amb l'objectiu de traçar un pont entre els aspectes teòrics dels continguts de la classe i la pràctica de la vida real desenvolupada a l'escola. En els apartats següents d'aquest article explicarem el projecte i, finalment, analitzarem l'experiència d'aprenentatge que es produeix en aquest marc, tant des de la perspectiva dels estudiants com des de la perspectiva dels professors.

El projecte

Com s'ha mencionat anteriorment, aquest projecte s'emmarca en el bloc B de l'assignatura *Educació i Contextos Educatius*, impartida durant el primer any del Grau d'Educació Primària de la UAB, concretament en el grau impartit en anglès (GEP-DUA, grup 71), tot i que la mateixa assignatura també s'imparteix en els graus d'Educació Infantil, Educació Social i Pedagogia. Es tracta d'una assignatura de 12 ECTS dividits en tres blocs. L'objectiu principal es comprendre les múltiples influències (factors socials, culturals o econòmics) que envolten la realitat educativa i desenvolupar un pensament reflexiu i crític relacionat amb les pràctiques educatives contemporànies, els contextos i les dificultats. El Departament de Sociologia s'encarrega del Bloc A. El Bloc B, en què s'ha desenvolupat el projecte que presentem, va a càrrec del Departament de Pedagogia Sistemàtica i Social, Àrea de Teoria i Història de l'Educació, i, finalment, el Bloc C s'imparteix des del Departament de Pedagogia Aplicada. La Taula 1 mostra resumidament els continguts de cada bloc:

Taula 1. Continguts de l'assignatura *Educació i Contextos Educatius*. Guia Docent 2014-15

Part A: Perspectiva Sociològica	Part B: Perspectiva Educativa	Part C: Perspectiva Organitzacional
<ul style="list-style-type: none"> - Societat i canvi social - Grups socials, exclusió i integració (classe social, gènere, ètnia) - Família - Televisió i altres mitjans - Grups d'iguals - Socialització als espais de lleure 	<ul style="list-style-type: none"> - Els Drets Humans i el dret a l'educació - Polítiques i legislació educativa - Igualtat, diversitat i inclusió en el treball amb nens, joves i adults - Agents educatius: els professionals - Agents educatius: el context - Aprenentatge al llarg de la vida: igualtat d'oportunitats 	<ul style="list-style-type: none"> - Les organitzacions educatives - Organització educativa: tipologia - Autonomia institucional - L'organització educativa en context - La institució educativa com a comunitat d'aprenentatge - El grup d'intervenció

L'assignatura compta amb una aproximació metodològica diversa. Les 300 hores de dedicació es divideixen de la manera següent: 150 hores d'aprenentatge autònom per part dels alumnes, 60 hores d'activitats tutoritzades, i 90 hores de classes magistrals.

Les activitats principals són les classes magistrals (2 hores per setmana) i els seminaris (1 hora per setmana), tres visites a institucions educatives i un treball transversal desenvolupat en grup. A més de les activitats esmentades, els estudiants del GEP-DUA començaran a tenir l'oportunitat de submergir-se més a fons en la pràctica amb l'inici de les pràctiques durant el segon any.

Tot i així, sostenim que aquest conjunt d'activitats no són mai suficients quan es tracta de pràctiques que aprenen la teoria a la pràctica en l'educació primària. Especi-

aliment, tenint en compte que estem davant d'estudiants de primer any que acaben de deixar la secundària i, per tant, els temes els són encara aliens i abstractes.

Amb tot, ens preocupa que sigui difícil per a ells trobar un vincle significatiu entre les teories que s'ofereixen i la realitat de les escoles o la vida diària d'una mestra o d'un mestre d'educació primària. Alhora, estem convençudes que crear un fort llaç és d'una gran rellevància a l'hora d'assolir la comprensió dels continguts. Per als professors de l'assignatura esdevé un eix principal el fet que els estudiants siguin capaços de reconèixer la rellevància dels continguts que es donen a l'aula universitària i que en puguin veure la transferibilitat a l'escenari de l'educació primària.

És en aquests context i des d'aquesta fita on vàrem decidir dur a terme el projecte anomenat «Cartes per una mestra».

Per què cartes?

La tria de les cartes com a format no està fonamentada en cap argument científic sòlid, sinó més aviat en un conjunt de creences personals-professionals. Avui en dia tothom es comunica utilitzant les noves tecnologies, com ara els correus electrònics, la missatgeria instantània, videoconferències i encara altres sistemes de comunicació mitjançant xarxes. De fet, estem prou segures que cap (o molt pocs) dels nostres estudiants han enviat o rebut una carta per correu postal. Només per raó de ser una forma inusual de comunicar-se, podem dir que és fins i tot una forma romàntica de fer-ho: capta l'atenció dels estudiants des del principi. A més, pensem que les cartes aporten un element d'intimitat. La carta no és un llibre dirigit a un número il·limitat de lectors; al contrari, la carta va dirigida exclusivament a ells, tot contestant de forma directa les seves preguntes i preocupacions pròpies. Els continguts de la carta són molt propers als estudiants, perquè donen resposta a peticions directes. Els estudiants se senten importants; són interlocutors reals. Tot el conjunt d'elements genera una experiència veritablement significativa per als estudiants.

Tothom estaria d'acord amb nosaltres si diem que sempre serà menys efectiu escoltar un professor d'universitat dir als estudiants «això és molt important; ho necessitareu quan sigueu mestres» que llegir el mateix en una carta dirigida a tu, acabada d'extretre d'un sobre (Fragment 3):

Fragment 3. Carta núm. 1 a càrrec d'Olga Eroles. Octubre de 2014.

És molt comú que de vegades a la universitat tinguem la sensació que les coses que aprenem estan allunyades de la realitat, i entenc molt bé aquest sentiment, perquè jo també el tenia quan era estudiant com vosaltres alguns anys enrere. Tot i així, després d'haver estat mestra durant més de 4 anys, me n'adono com n'és d'important saber certes teories amb antelació, perquè realment totes tenen un gran impacte en la nostra vida quotidiana com a professionals. Estaré encantada de mantenir correspondència amb vosaltres per ajudar-vos a donar sentit a la teoria que veureu a classe amb l'Ingrid.

Amb aquest projecte preteníem construir una relació més íntima amb el món professional. Una trobada narrativa entre estudiants de primer i professionals (mestres). Una figura amb la qual es poden sentir molt identificats, amb qui es poden reconèixer a ells mateixos d'aquí a quatre o cinc anys.

Desenvolupament del projecte

L'element més important és comptar amb una mestra o un mestre amb disponibilitat i extremadament generós per escriure una primera carta introductòria i de presentació als estudiants, i posteriorment sis cartes més com a resposta de la carta setmanal que rebrà per part dels estudiants. Hem estat afortunades de comptar durant el curs 2014-15 amb Olga Eroles, una mestra d'educació primària que treballa a una escola bilingüe amb quatre anys d'experiència. En la nostra experiència, que fos una mestra jove ha funcionat molt positivament, ja que ha estat molt propera i els estudiants s'han sentit molt còmodes amb ella. A més de cartejar-se amb els estudiants, l'Olga també ens va venir a visitar durant la classe magistral; ho vàrem mantenir com una sorpresa, i tant la seva aparició a l'aula com la seva sessió van conformar una classe molt significativa per als estudiants.

Durant la primera sessió, abans de començar la classe magistral, la professora els va mostrar un sobre als estudiants —es pot presentar el projecte a l'aula per primer cop amb més o menys drama d'acord amb l'estil del professor. En el nostre cas vàrem dir als estudiants que havien rebut una carta postal i demanàrem un voluntari per sortir a llegir-la en veu alta. Aquesta primera carta acabava així (Fragment 4):

Fragment 4. Carta núm. 1 a càrrec d'Olga Eroles. Octubre de 2014.

Maybe at first sight all those things are not appealing for you, however, it is a fact that in our profession we deal with this in a regular basis and although practice is really important, we always need a little bit of theory in order to make practice easier later. And in order to help you to understand this connection between theory and practice, here I am! Do not hesitate to address me all your thoughts, comments and questions, and I will be happy to give you feedback. I will also write you from time to time to tell you stories that happen in my class, which sometimes are fun, sometimes stressful and sometimes difficult to deal with, but I am sure that, as future teachers, you will be eager to hear! I'm sure I can also learn many interesting things from you! Yours faithfully, Olga Eroles.

Potser a primera vista, totes aquestes coses no siguin molt atractives per vosaltres, però és una realitat que a la nostra professió ens increpen dia a dia i tot i que l'experiència i la pràctica són molt importants, sempre necessitem la teoria per tal de facilitar i donar sentit a les tasques. Amb l'objectiu d'ajudar-os a entendre aquesta connexió entre la teoria i la pràctica, aquí em teniu! No dubteu en adreçar-me totes les vostres reflexions, comentaris, preguntes, i jo estaré encantada de donar feedback. També escriure històries del dia a dia que succeeixen a l'aula, de vegades divertides, de vegades estressants i de vegades difícils de gestionar, però estic segura de què com futurs mestres estareu encantats d'escoltar. De ben segur jo també aprendre molt de tots vosaltres! Atentament, Olga Eroles.

La reacció dels estudiants va ésser molt positiva; tots ells estaven entusiasmats de saber que podien comptar amb una mestra per atendre les seves qüestions amb relació als seus aprenentatges teòrics. Al final de cada classe teòrica, els estudiants es dividien en petits grups de quatre o cinc i formulaven una o dues preguntes o comentaris dirigits a l'Olga. Després de decidir les preguntes, cada grup les compartia amb el grup classe i conjuntament en triaven unes quantes. Cada setmana dos estudiants diferents eren els encarregats de prendre nota i redactar la carta per la mestra. Un cop redactada, normalment al dia següent de la classe magistral, l'enviaven a la professora de la universitat, que la revisava, i la dirigia a l'Olga. A la pràctica, la carta era tramesa per correu electrònic (per estalviar temps i diners), i al cap d'una setmana la professora portava a l'aula la resposta de la mestra impresa dins d'un sobre (v. Fragment 5).

Fragment 5. Carta núm. 1 a càrrec dels estudiants de 1r del GEP-DUA. Octubre de 2014.

Dear Olga,

We are the classmates of the group 71 of the degree in Primary Education (English) of the University UAB. We want to thank you for your last letter and now we want you to send another one.

In the last session we have been talking about the laws that affect to the educational system, focusing in the last one, which is the LOMCE. In groups we have write this questions to you related to the school you work in and the new law. The questions are: (...)

Resumidament, es tractava d'un procés col·laboratiu que seguia els passos següents:

1. Després de la sessió teòrica, els estudiants, en petit grup, configuren una o dues preguntes o comentaris adreçats a la mestra.
2. Les qüestions es comparteixen en gran grup, i conjuntament es trien les que finalment s'inclouran a la carta.
3. Cada setmana dos voluntaris estan a càrrec de redactar la carta, i en els dos dies següents l'envien a la professora.
4. En la sessió referida als agents educatius, la mestra visita els estudiants a l'aula universitària per respondre en directe les qüestions i fer una petita xerrada. Es pot mantenir com una sorpresa, tot i que es donen pistes que la sessió serà especial.

L'opinió de les persones implicades en el projecte

L'opinió dels estudiants

En cap moment es va dur a terme una avaluació específica d'aquesta particular experiència, però en el qüestionari d'avaluació del Bloc B, quan demanàvem als estudiants que mencionessin els punts positius de l'assignatura, ens vàrem sorprendre en veure que, si no tots la majoria, mencionaven el projecte de la correspondència amb la mestra com el millor d'ells. Algunes de les opinions literals foren les següents:

Pregunta: Quins aspectes t'han agradat del Bloc B?

Estudiant 1: El que a mi realment m'ha agradat és la visita de l'Olga i la idea de mantenir correspondència postal amb ella. Penso que ha estat molt interessant veure com els conceptes que aprenem a classe és posen en marxa en el «món real de l'educació».

Estudiant 2: A mi m'ha agradat molt el dia que l'Olga va venir a classe. I la carta que vàrem enviar a Wert.

Estudiant 3: He crescut com futur professional de l'educació; ara entenc la importància de la legislació. Escoltar l'experiència de l'Olga i aprendre sobre educació inclusiva.

Estudiant 4: M'ha agradat la visió que hem fet, i el sistema de correspondència amb l'Olga ha estat genial.

Estudiant 5: [...] També penso que ha estat molt bé tenir l'Olga amb nosaltres per entendre el rol del mestre i com de difícil i gratificant és ser mestre. [...] L'aspecte més positiu ha estat la visita de l'Olga, i com estaven estructurades les sessions.

Estudiant 6: M'ha agradat molt estar en contacte amb l'Olga, una mestra com serem nosaltres en el futur.

Estudiant 7: Penso que ha estat molt positiu que un mestre real hagi vingut a explicar-nos la seva experiència, i que l'hàgim pogut relacionar amb la teoria.

Estudiant 8: Les cartes amb l'Olga han estat de gran ajuda, i també conèixer la LOMCE, els Drets Humans, etc.

Estudiant 9: [...] També m'han encantat les cartes de l'Olga i la seva sessió.

Estudiant 10: M'ha agradat molt la distribució dels continguts, i també haver mantingut contacte amb l'Olga.

Després de descobrir tot aquest feedback positiu, vàrem decidir demanar als delegats de la classe que ens enviessin una avaluació per escrit de l'experiència en particular. L'estudiant Carla Moreno, membre del Consell d'Estudiants, com representant de tot el grup 71, va escriure l'avaluació que figura al Fragment 6:

Fragment 6. *Avaluació de l'experiència per part de Carla Moreno, membre del Consell d'Estudiants, com a representant dels estudiants de 1r del GEP-DUA. Octubre de 2015.*

Tenir l'oportunitat i el plaer de viure una experiència com aquesta ha estat molt engrescador i inspirador. Des del punt de vista de qui estudia per convertir-se en mestre, més important que venir a classe i escoltar tots aquests conceptes que ens ensenyen és el fet de tenir l'oportunitat d'estar en contacte amb algú que treballa i està en contacte diari amb el context on tots desitgem ser en un futur. Com estudiants estem aprenent moltes coses, i a vegades és difícil creure en totes elles. És per això que conèixer algú que ens pot parlar i ensenyar des de l'experiència ha estat molt potent. Moltes vegades pensem que el que ens ensenyen els professors de la universitat és molt idíl·lic i que mai podrem implementar tots aquests valors, estratègies i paradigmes en la nostra tasca com a mestres. Tot i així, tenir algú que ens ha demostrat el poder i la rellevància dels mestres ens ha fet sentir realment més còmodes, i sempre acabàvem les sessions valorant clarament més la nostra futura professió.

A més, i d'acord amb la societat en què vivim, l'educació està basada en estudiants que vénen a classe, escolten als professors, memoritzen el que diuen i intenten treure les notes més altes. En canvi, amb aquesta experiència ens han forçat a relacionar la teoria i els conceptes de classe amb la pràctica. Una de les principals coses que hem après és a desenvolupar el pensament crític i la necessitat d'anar més enllà de la memorització de continguts per entendre l'aplicació pràctica de les teories. Això és exactament el que ens han fet les cartes de l'Olga.

Com a conclusió, diré que nosaltres sempre ens recordarem d'aquesta experiència i que ens ha ajudat més que qualsevol altra classe teòrica. Alguns dels nostres professors ens han transmès l'idea que, tot i que som mestres, som persones per sobre de tot, i com a persones, tenim sentiments, pors i molts dubtes. Les classes teòriques ens resolen alguns dubtes, però la possibilitat de saber l'opinió i la perspectiva d'algú l'experiència diària de la qual es el món educatiu és molt més ric que cap altra idea que només hàgim memoritzat.

L'opinió de la mestra

L'opinió de la mestra queda recollida al Fragment 7, citat a continuació.

Fragment 7. *Avaluació de l'experiència per part de la mestra Olga Eroles. Octubre de 2015.*

Dear Readers,

The project «letters to a teacher» where I participated is very interesting and innovative. As a teacher and former student, I believe that it is essential to approach the real life of schools. The moments, the situations and people who inhabit the schools in its daily life are the core informers which give a different look on the theory. We learn from the experiences and from the co-workers, who may think in a very different way than oneself.

«Letters to a teacher» has been a very motivating/engaging journey, students work with theoretical concepts and simultaneously the activity is ludic, practical and fun for them. When something is learnt in such an experiential way, the interest increases and therefore the learnings become more meaningful, they will form part of their long term memory. I will suggest carrying on this enriching project.

Personally, as a professional, to participate in this project has been very gratifying the fact of being able to transmit to the students my personal experience in the different classrooms and areas where I have been working and also my ideas and thoughts about some relevant educational issues nowadays.

I felt fulfilled and rewarded since I could notice the interest of the students who participate on the project, they were very absorbed listening to me when I went to visit them at the University. That was a bright new experience for me, but I would repeat it again.

To conclude, as I mentioned above, I believe it is very important and interesting to be able to bridge the gap between theory and practice, to bring closer the real school life to University classrooms to complement the books and theories.

Given the fact that it is a very innovating and involving activity, I think for the students was an experience from which they learned and from which, I am sure, they keep very good memories.

Therefore, I think there should be done more projects as this one, which contribute to the interest of the student and enrich their future teaching career.

L'opinió de les professores. Conclusions

L'experiència docent que hem dut a terme ens porta a extreure les següents conclusions i línies de futur:

- En primer lloc, l'experiència ha estat avaluada positivament pels estudiants, la qual cosa demostra el seu interès i participació a la classe.
- En segon lloc, atès el nexa teoria-pràctica, els estudiants involucrats en l'experiència han estat més capaços, en acabar el procés, d'analitzar les situacions educatives i connectar millor amb la pràctica la teoria vista a la universitat. Això representa a una experiència d'aprenentatge autèntica i significativa.
- En tercer lloc, tant els professors de la universitat com la mestra avaluem molt positivament l'experiència i apreciem el compromís i els assoliments dels estudiants.

Els beneficis experimentats pels estudiants durant l'experiència podrien ser resumits de la manera següent:

(1) El nexa teoria-pràctica ha generat un enteniment vàlid de la realitat de l'aula escolar (v. Fragment 8).

Fragment 8. Carta núm. 2 a càrrec d'Olga Eroles. Novembre de 2014.

According to the questions related to the children interests I have to say that obviously there are some objectives and contents that we have to accomplish according to the law, but the way you approach these contents can be very varied. This year (and also the previous one) I have been working through projects, which is a methodology that doesn't use text books and it's based only on the children interests.

(2) Aquests nous enteniments representen unes indicacions base per a mestres sobre com poden millorar la seva pràctica (Fragment 9).

Fragment 9. Carta núm. 3 a càrrec d'Olga Eroles. Desembre de 2014.

I believe that although there is a planning of the things we are supposed to do in class, you always have to bear in mind that the reality is not something fixed, because maybe that day there is a more important issue to deal with or your children are not motivated when you try the activity. In those cases, of course

you have to change the plan and think of something else. That's why in my view it's important to plan your lessons but always being flexible if necessary.

(3) Els nous enteniments i la possibilitat que puguin liderar una millora de la pràctica educativa constitueixen una raó de pes suficient perquè els mestres es prenguin seriosament la responsabilitat de fer-ho i es comprometin a establir un diàleg sobre aquesta millora possible.

L'experiència també ha contribuït al desenvolupament d'algunes competències bàsiques i específiques, com il·lustrem a la taula de sota:

Taula 2. Competències a què ha contribuït l'experiència «Cartes per a una mestra».

Competències Bàsiques	Competències Específiques
<ul style="list-style-type: none"> – Transmetre assertivament a altres professionals informació, idees i problemes en relació a temes que poden tenir repercussions positives per l'educació i per la millora de la qualitat de vida dels infants, i beneficiar la relació amb els pares i la comunitat. – Desenvolupar competències d'aprenentatge i acadèmiques així com estratègies per adquirir un nivell suficient d'autonomia en els propis estudis, i alhora, entendre la importància de refrescar i actualitzar el propi aprenentatge constantment. 	<ul style="list-style-type: none"> – Promoure la lectura crítica i comentar en relació als diferents camps científics del currículum escolar. – Entendre l'organització de les escoles de primària i la diversitat d'accions implicades en el seu funcionament. Saber els models per la millora de la qualitat que es poden aplicar en els centres educatius. – Entendre que la pràctica docent és una professió basada en l'aprenentatge permanent i la innovació. – Entendre la recerca com part de la pràctica docent i els beneficis d'incloure-la com una pràctica diària.

En relació amb la continuïtat del projecte, podem dir que s'ha dut a terme també durant el curs 2015-16. Aquest segon cop hem comptat amb la col·laboració de dos mestres diferents, Joana Cifré-Mas, que ha aportat una visió des d'una escola multicultural del centre de Barcelona, i Carlos Costa, que ha proporcionat als estudiants una experiència d'escola bilingüe en una zona rural. En futures publicacions ens agradaria publicar les cartes originals de la correspondència mantinguda durant aquests anys entre els estudiants d'educació primària de primer any i els mestres.

Agraïments

Aquest estudi ha rebut el suport del projecte de recerca «Guideway: Recerca sobre el Grau d'Educació Primària en anglès. Guiatge per a l'aprenentatge integrat de continguts acadèmics i desenvolupament de la competència discursiva» (2014 ARMIF 00009), finançat per l'AGAUR-Generalitat de Catalunya.

També agraïm molt especialment la col·laboració generosa de la mestra Olga Eroles en la primera edició del projecte, i de Joana Cifré-Mas i Carlos Costa en la segona edició. Així com la col·laboració i implicació dels estudiants del Grup 71 (GEP-DUA) de la UAB.

Referències

Beretter, C. (2002) *Education and the mind in the knowledge age*. Mahwah (NJ), Laurence Erlbaum.

Commission of the European Communities [CEC] (2007) *Improving the quality of Teacher Education*. Communication from the commission to the Council and the European parliament 3.8.2007 Brussels. Obtingut de: <http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/lifelong_learning/c111101_en.htm>.

- Escobar Urmeneta, C. (en aquest monogràfic) «Formació inicial del professorat d'Educació Primària i internacionalització a casa: Disseny i resultats preliminars del desplegament del Grau d'Educació Primària – Docència Universitària en Anglès (GEP-DUA)». *Temps d'Educació* (Número monogràfic «Formem mestres trilingües per a una societat cosmopolita: El projecte Guideway»).
- European Commission [EC] (2005) *Common european principles for teacher competences and qualifications*. Obtingut de: <http://www.atee1.org/uploads/EUpolicies/common_eur_principles_en.pdf>.
- European Commission [EC] (2008) *Improving competences for the 21st Century: An agenda for european cooperation on schools*. Obtingut de: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2008:0425:FIN:EN:PDF>>.
- European Commission [EC] (2009) «Council conclusions of 26 November 2009 on the professional development of teachers and school leaders». *Official Journal of the European Union*, 302 (6). Obtingut de: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2009:302:0006:0009:EN:PDF>>.
- Griffiths, R. (2004) «Knowledge production and the research-teaching nexus: The case of the built environment disciplines». *Studies in Higher Education*, 29, p. 709–726.
- Kansanen, P. (2007) «Research-based teacher education», a Jakku-Sihvonen, R.; Niemi, H. [eds.] *Education as a societal contributor*. Frankfurt-am-Main, Peter Lang, p. 131–146.
- Kincheloe, J. (2012) *Teachers as researchers. Qualitative inquiry as a path to empowerment*. Great Britain, Routledge.
- Kraft, N. (2001) «Certification of teachers. A critical analysis of standards in teacher education programs», a Kincheloe, J.; Weil, D. [eds.] *Standards and schooling in the United States: an Encyclopedia*. Santa Barbara (CA), ABC, p. 48–58.
- Krokfors, L. (2007) «Two-fold role of pedagogical practice in research-based teacher education», a Jakku-Sihvonen, R.; Niemi, H. [eds.] *Education as a societal contributor. Reflections by Finnish educationalists*. Frankfurt-am-Main, Peter Lang, p. 147–159.
- Krokfors, L.; Kynslahti, H.; Stenberg, K.; Toom, A.; Maaranen, K.; Jyrhm, R.; Byman, R.; Kansanen, P. (2011) «Investigating Finnish teacher educators' views on research-based teacher education». *Teaching Education*, 22 (1), p. 1–13.
- Niemi, H.; Jakku-Sihvonen, R. (2006) «Research-based teacher education», a Jakku-Sihvonen, R.; Niemi, H. [eds.] *Research-based teacher education in Finland – Reflections by Finnish teacher educators*. Turku, Finnish Educational Research Association, p. 31–50.
- Toom, A.; Kynslahti, H.; Krokfors, L.; Jyrhämä, R.; Byman, R.; Stenberg, K.; Maaranen, K.; Kansanen, P. (2010) «Experiences of a research-based approach to teacher education: Suggestions for future policies». *European Journal of Education*, 45 (2), p. 331–344.
- Westbury, I.; Hansen, S.E.; Kansanen, P.; Björkvist, O. (2005) «Teacher education for research-based practice in expanded roles: Finland's experience». *Scandinavian Journal of Educational Research*, 49 (5), p. 475–485.

Cartas a una maestra. Construyendo puentes entre la teoría y la práctica en la educación primaria

Resumen: Este artículo presenta una experiencia llevada a cabo en el marco de la asignatura *Educación y Contextos Educativos* durante el curso 2014-2015, del primer curso del «Grado de Educación Primaria–Docencia en Inglés» (GEP-DUI) de la UAB. La experiencia tenía el objetivo de vincular los aspectos teóricos del temario con la práctica real en una escuela mediante la correspondencia postal entre los estudiantes y una maestra de una escuela bilingüe. El artículo describe la experiencia y analiza los retos y las oportunidades del uso del enfoque ICLES en los grados de Educación.

Palabras clave: ICLES, coevaluación, rúbrica de evaluación, competencia discursiva, escritura académica.

Lettres adressées à une enseignante du primaire. Construire des ponts entre la théorie et la pratique dans l'enseignement primaire

Résumé: Cet article présente une expérience menée dans le cadre de la matière *Éducation et contextes éducatifs* de la première année du « Grade d'Enseignement primaire – Cours universitaires en anglais » (GEP-DUA) à l'UAB au cours de l'année universitaire 2014-2015. L'expérience visait à lier les aspects théoriques du programme d'études concerné avec la pratique réelle dans une école à travers la correspondance postale entre les étudiants et une enseignante d'une école bilingue. L'article décrit l'expérience en question et analyse les défis et les opportunités d'une approche EMILE dans les grades liés à l'enseignement.

Mots clés: EMILE, ICLES, co-évaluation, grille d'évaluation, compétence discursive, écriture académique.

Letters to a Teacher: Building Bridges between Theory and Practice in Primary Education

Abstract: This paper presents an experience that took place in the academic year 2014-2015 in the context of the subject "Education and Educational Contexts", which is taken in the first year of the Bachelor's Degree in Primary Education – University Teaching in English (GEP-DUA) at the UAB. The aim of the experience was to link the theoretical aspects of the subject matter to actual practice in a school by means of postal correspondence between the students and a teacher in a bilingual school. The paper describes the experience and analyses the challenges and opportunities involved in using an ICLHE approach in bachelor's degrees in Education.

Keywords: ICLHE, co-assessment, assessment rubric, discourse competence, academic writing.